

Afgørelsen af Forholdet til de alt bestaaende Telefonelsfaber. Loven gælder jo baade Telefoner og Telegrafer, men efter hele den Udvikling, Telefonerne have faaet, staar det for mig, som om Loven griber stærkest ind paa disses Omraade. I dette Kapitel er det altsaa, siger jeg, Forholdet til de nu bestaaende Telefonelsfaber, som det er Lovforslaget om at gøre at faa ordnet. De Herrer ville vide, at der allerede bestaar adskillige saadanne, og særlig er der jo her i Kjøbenhavn dannet et meget betydeligt Selskab med stor Kapital, der beskæftiger en Mængde Mennesker og har udfoldet en temmelig betydelig Virksomhed i de senere Aar. I Provinsbyerne findes der jo ogsaa Selskaber med større eller mindre Betydning. Jeg erkender, at skal denne Sag ordnes, gælder det at træffe den rette Fremgangsmaade over for de saaledes bestaaende Forhold. Det Selskab, der bestaar her i Kjøbenhavn, har faaet en vis Position eller maattet søge en vis Position gennem en Aftale med Kjøbenhavns Kommune; ikke at der derved er skabt Selskabet enten nogen Eneret eller nogen virkelig Rettighed, men Selskabet kunde ikke komme til at udføre sin Virksomhed uden at komme i Kollision med Kommunens Interesser, og der maatte derfor træffes en Aftale med Kommunen om, hvorledes man baade fra Selskabets og Kommunens Side skal forholde sig lige over for de mange kolliderende Forhold, og en saadan Overenskomst, i Kraft af hvilken Selskabet for Tiden virker, er truffen for et Tidrum af 30 Aar. Der er i den Overenskomst stipuleret, at Selskabet — jeg skal senere komme til at omtale dette Punkt — ganske naturligt har maattet give en vis Afgift til Kjøbenhavns Kommune for dets Vennytelse af forskellige Institutioner. Bagved hele denne Sag ligger jo Kvæstionen om Statsdrift eller Privatdrift i det hele taget. Jeg skal ikke stærkt fremdrage dette, thi om disse Ting er der jo forskellige Meninger paa de forskellige Omraader. Det er sagt mig, at man i Tyskland har Statsdrift af Telefonvæsenet, og det er ogsaa sagt mig, at der skulde man ikke være saa fornøjet med det, medens det derimod er sagt mig, at i Sverige er det modsatte Tilfældet, og at man der er tilfreds med Telefonvæsenet. Men disse Ting, man saaledes hører, er jo ikke noget bestemt at bygge paa. For mit eget Vedkommende skal jeg sige, at naar jeg ser hen til denne Sags Betydning for de almene Interesser, saa kan jeg vel forstaa, at Staten bør have en Haand med i Sagen, og at man altsaa i visse Maader maa kunne ønske, at Staten tager denne Institution i

sin Haand; men paa den anden Side kan det jo ikke bestrides, at mange af disse Virksomheder, især naar man kommer ind paa de rent lokale Forhold, naturlig bestrives af de private, hvorved der kan udfoldes en Energi og Handlskraft, som maaske kan være heldig. Det forekommer mig, at Lovforslaget paa dette Omraade i sit første Kapitel har søgt at træffe — saaledes staar det i alt Fald foreløbig for mig — en heldig Udvej. Undersøger man Paragrafferne i denne Del af Loven, saa kunne de synes lidt modstgørende, og det ere de i Virkeligheden ogsaa. Jeg vil derfor gerne tydeliggøre, hvad jeg forestiller mig har været Regeringens Tanke ved den Ordning, der her er foreslaaet. Det er navnlig, naar jeg sammenholder § 4 og § 6, at jeg siger, at denne Modstætning kunde synes at være til Stede. Thi det vil ses, at § 4 siger, at de private Telegraf- og Telefonanlæg, som ere i Virksomhed, kunne vedligeholdes og drives som hidtil. Jeg tror i Virkeligheden, at der her er givet dem et Tilfagn om, at de skulle vedligeholdes. I alt Fald kan jeg ikke læse Ordene anderledes, end at man har sagt, at de skulle vedblive, og jeg bestrives heri, naar jeg i det andet Afsnit af § 4 læser, at for saaledes at kunne bevares, skulle de hos Ministeriet for offentlige Arbejder begære en Anerkendelse, ved hvilken Grænserne for deres Virksomhedsomraade fastslaas. Der kan altsaa ved Koncessionen fastslaas, hvorvidt de maa gaa i deres Territorium, og der kan paa andre Maader knyttes visse Betingelser til deres Virksomhed. I Modstætning hertil staar der saa i § 6, at saafremt Staten maatte ønske at erhverve et Anlæg eller nogen Del deraf, vil et saadant være at ekspropriere mod Erstatning. Det vil sige, at Staten over for saadanne bestaaende Anlæg skal kunne gribe ind, naar den finder Anledning dertil, og ekspropriere dem. Af alt dette slutter jeg, at det er Regeringens Hensigt, hvis dette Forslag bliver til Lov, at gøre sit til, at de bestaaende Selskaber, som fortjene at beskyttes, bevares, og at der gives dem en Koncession, som sikrer deres fremtidige Virksomhed, og dette forekommer mig, som sagt, at være en naturlig Løsning af den Ting, idet der ved Koncessionen skabes dem en virkelig Rettighed, og idet der tillige til Koncessionen knyttes visse Betingelser, som ogsaa jeg mener kunne være heldige i forskellige Retninger. Jeg tænker navnlig derved paa, at man ad den Vej vil kunne opnaa en Anerkendelse af de Krav, som navnlig fra Kommunernes Side kunne stilles til de enkelte Selskaber, forinden de faa Lov at fortsætte deres Virksomhed. Jeg